gemeente Laarbeek

Aarle-Rixtel Beek en Donk Lieshout Mariahout

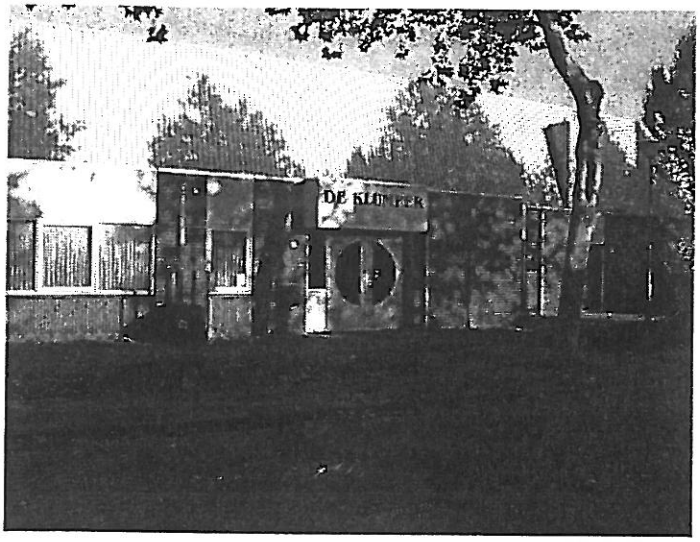
ACCOMMODATIEBELEID WELZIJNSINSTELLINGEN

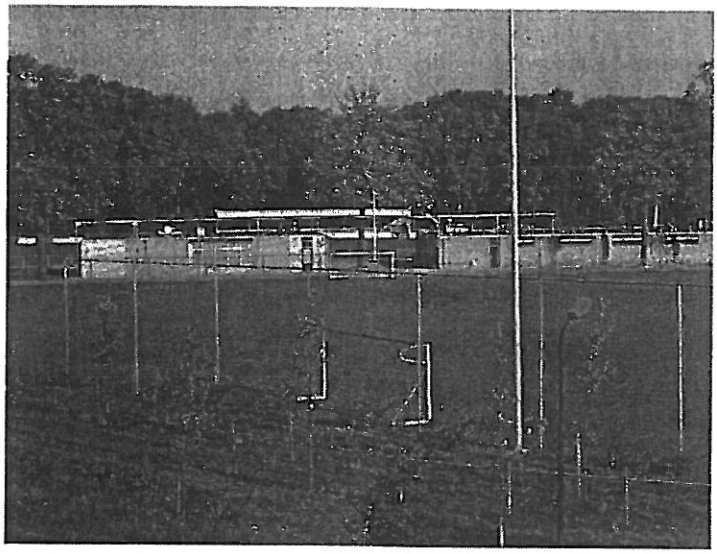
GEMEENTE LAARBEEK

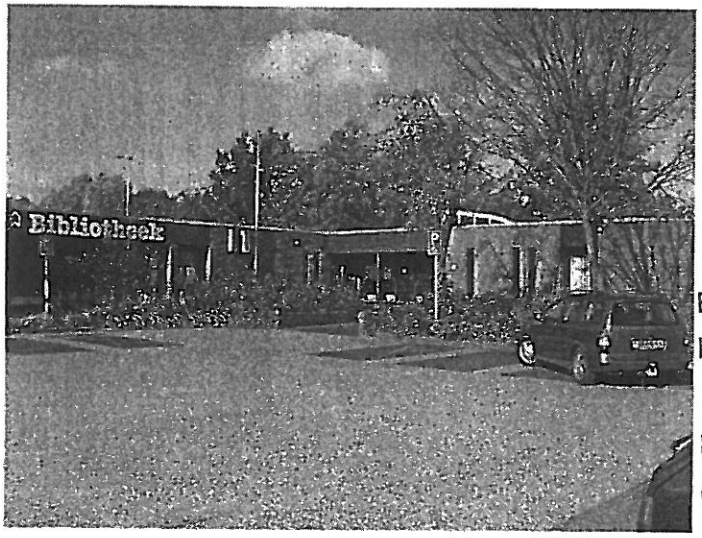

ACCOMMODATIEBELEID WELZIJNSINSTELLINGEN GEMEENTE LAARBEEK

Behoort bij het besluit van de raad van de gemeente Laarbeek d.d. 31 JAN. 2008

Mij bekend,
de griffier

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding 4
1.1. Waarom accommodatiebeleid 4
1.2. Beleidskaders 4
1.3. Welke accommodaties 6

2. Koppeling subsidiebeleid 6

3. Basisaccommodatie en wenselijke accommodatie 7
3.1 Basisaccommodatie 7
3.2 Wenselijke accommodaties 9
3.3. Overige accommodaties 11
3.4 Welke kosten? 12

4. Onvoorziene huisvestingskosten als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving en gelijke behandeling 12
4.1. Gewijzigde wet -en regelgeving 12
4.2. Gelijke behandeling 13

5. Hardheidsclausule 14

6. Multifunctioneel gebruik 14

7. Samenvatting 15

Bijlage 1 Uitwerking per cluster
Bijlage 2 Overzicht basisaccommodaties en wenselijke accommodaties

Samenvatting

In het verleden zijn in de gemeente Laarbeek door het verenigingsleven tal van gebouwen gerealiseerd. Soms zelfs met ondersteuning van de toenmalige gemeenten. De accommodaties zijn een belangrijk onderdeel van het verenigingsgebeuren en veelal onmisbaar. Afspraken over onderhoud e.d. zijn niet altijd gemaakt en verenigingen blijken financieel niet altijd in staat om grote onderhoudswerkzaamheden te kunnen (laten) uitvoeren.
Logisch gevolg daarvan is, dat de gemeente regelmatig om financiële hulp wordt gevraagd om de accommodatieproblematiek (mede) op te lossen. Dat het verenigingsleven een belangrijke rol vervult voor de lokale gemeenschap en die rol ook in de toekomst moet kunnen blijven vervullen, staat voor de gemeente buiten iedere discussie. Het is echter onmogelijk om als gemeente voor alle accommodatievraagstukken een oplossing te bieden en er zullen zodoende ook prioriteiten moeten worden gesteld.
Om een onderscheid aan te brengen in prioriteit zijn in het reeds in 1997 door de gemeenteraad vastgestelde 'Beleidskader Welzijn' de begrippen basisvoorziening en wenselijke voorziening geïntroduceerd. Deze lijn wordt in deze notitie doorgetrokken naar de accommodaties en daarbij worden de begrippen **basisaccommodatie** en **wenselijke accommodatie** gehanteerd.

- Voor de **basisaccommodatie** voelt de gemeente zich verantwoordelijk wat betreft continuïteit, kwaliteit, bereikbaarheid en toegankelijkheid. De gemeente heeft hierbij een inspanningsverplichting/verantwoordelijkheid om dit in alle opzichten waar te maken.
- Voor de wenselijke voorzieningen en **wenselijke accommodaties** ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de betreffende vereniging of instelling, waarbij de gemeente een voorwaardenscheppende rol kan vervullen.
- Voor alle **overige accommodaties** acht de gemeente de eigenaar /gebruiker verantwoordelijk en kan van de gemeente géén bijdrage worden verwacht in de totstandkoming en/of onderhoud van de betreffende accommodaties.

1. Inleiding

1.1. Waarom accommodatiebeleid

De gemeente Laarbeek wordt steeds vaker geconfronteerd met allerlei wensen van verenigingen e.d. om een bijdrage in de onderhoudskosten van hun accommodaties of soms (zelfs) nieuwbouw. Dit vaak in de vorm van subsidieverzoeken.
Er zijn echter onvoldoende middelen om al die wensen optimaal in te kunnen vullen. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden. De gemeenteraad maakt die keuzes in de vorm van het formuleren en vaststellen van beleid. Dit beleid wordt vormgegeven op basis van sociale, maatschappelijke en economische ontwikkelingen.

Gebleken is dat het vastgestelde beleid niet altijd voldoende is uitgekristalliseerd om op al die verzoeken een duidelijk antwoord te geven. Dit betekent concreet dat enerzijds de burgers niet duidelijk weten wat ze van de gemeente mogen en kunnen verwachten en anderzijds dat er voor de gemeente soms een motiveringsgrond voor de besluitvorming ontbreekt.
Zeker als het concreet gaat over subsidieverzoeken gelden ook de betreffende bepalingen van de Algemene Wet bestuursrecht, die bijvoorbeeld aangeven dat *geen subsidies zonder wettelijke grondslag mogen worden verstrekt*.

Mogelijke gevolgen bij het ontbreken van beleid zijn:
- Burgers, verenigingen, instellingen e.d. weten niet wat ze van de gemeente kunnen en mogen verwachten.
- De gemeente wordt zodoende geconfronteerd met de meest uiteenlopende verzoeken, waar niet altijd meteen een helder antwoord op kan worden gegeven.
- De afhandeling van de verzoeken loopt vertraging op vanwege het ontbreken van een toetsingskader.
- Het risico is aanwezig dat er precedenten worden geschapen.

1.2. Beleidskaders

Sinds de vorming van de gemeente Laarbeek zijn diverse beleidsnotities opgesteld die ook algemene beleidsuitgangspunten bevatten ten aanzien van sociaal culturele, maatschappelijke en sportaccommodaties. Belangrijk basisdocument hierbij is het **Beleidskader Welzijn** (vastgesteld bij raadsbesluit van 27 november 1997) waarin algemene uitgangspunten worden aangegeven over hoe om te gaan met:

Nieuwbouw
- Terughoudend beleid ten aanzien van nieuw te realiseren accommodaties.
- Eerst kijken of het past binnen bestaande accommodaties.
- Wat particulier kan, ook particulier laten uitvoeren.
- Financiële bijdrage van gemeente zal zich met name richten op realiseren van basisvoorzieningen.
- Ten aanzien van wenselijke voorzieningen zal het beleid met name voorwaardenscheppend zijn, waarbij de gemeente de ondergrond om niet beschikbaar stelt via een recht van opstal.

Instandhouding bestaande accommodatievoorzieningenniveau

- Instandhouding richt zich vooraleerst op de basisvoorzieningen.
- Aanpassing van wenselijke voorzieningen komt niet automatisch voor rekening gemeente.
- Multifunctioneel gebruik zal worden bevorderd.

Onderhoud/beheer

- Bedrijfseconomische exploitatie dient aandacht te hebben.
- Terugdringen kosten.

Zelfwerkzaamheid/privatisering

- Zelfwerkzaamheid wordt gestimuleerd en beloond.
- Privatisering zal worden bevorderd.

Tarifering

- Tarieven zullen worden geharmoniseerd.
- Basisvoorzieningen dienen bereikbaar te zijn vooral voor jeugdigen en minder draagkrachtigen.

Belangrijk onderscheid wordt gemaakt tussen basisvoorzieningen en wenselijke voorzieningen.

- **Basisvoorzieningen** zijn alle algemene voorzieningen en/of activiteiten, die in principe voor iedere Laarbeekse burger of een groot deel daarvan elementair/beschikbaar (moeten) zijn. Deze voorzieningen worden aangemerkt als zeer waardevol voor de lokale gemeenschap en daar wordt dan ook het accent van de gemeentelijke verantwoordelijkheid gelegd. Een basisvoorziening is een elementaire voorziening die gericht moet zijn op veiligheid, bestaanszekerheid, vorming en educatie, sociale en maatschappelijke participatie. De gemeente acht zich verantwoordelijk voor de continuïteit, kwaliteit, bereikbaarheid en toegankelijkheid.
- **Wenselijke voorzieningen** zijn voorzieningen die in principe niet behoeven open te staan voor alle burgers of een hele grote groep daarvan en met name gericht zijn op eigen plezier en ontspanning. De primaire verantwoordelijkheid voor realisatie en continuering van deze voorzieningen ligt bij de burger/gebruiker. De gemeente heeft hierin geen of slechts een zeer beperkte rol. Een wenselijke voorziening is gericht op vrijblijvende activiteiten voor eigen plezier en ontspanning. Bij het onderscheid tussen basisvoorzieningen en wenselijke voorzieningen speelt ook multifunctionaliteit een rol. *Hoe multifunctioneler de voorziening is hoe hoger de prioriteit*. De gemeente heeft hierbij hooguit een voorwaardenscheppende rol.

Voorts is als nadere uitwerking van de 'Lokaal Sociale Structuurschets' (vastgesteld bij raadsbesluit van 17 mei 2001) het Lokaal Sociaal Structuurplan gemeente Laarbeek' opgesteld (vastgesteld bij raadsbesluit van 31 januari 2002), waarin een aanzet wordt gegeven tot het realiseren van een op vraaggestuurde wijze vormgeven *geclusterd aanbod van voorzieningen met daarin een centrale rol voor de plaatselijke gemeenschapsaccommodaties*.
Ook in de beleidsnotitie 'Sportbeleid Laarbeek' (vastgesteld bij raadsbesluit van 26 november 1998) wordt deze lijn doorgetrokken.

Kortom bovenstaande uitgangspunten zijn vrij algemeen en dienen verder op het terrein van accommodatiebeleid geconcretiseerd te worden.

1.3. Welke accommodaties

De gemeente heeft verantwoordelijkheden ten aanzien van vele accommodaties, zoals welzijnsaccommodaties, gemeentehuis, brandweerkazernes, schoolgebouwen etc. Deze notitie beperkt zich echter nadrukkelijk tot die gebouwen en bijbehorende accommodaties die een sociale en maatschappelijke rol vervullen (maatschappelijk vastgoed) en vallen binnen de kaders zoals genoemd in het Beleidskader Welzijn en Welzijnsprogramma, kortom de **welzijnsaccommodaties**. Voor de overige accommodaties zoals schoolgebouwen en brandweerkazernes gelden weer aparte (wettelijke) regelingen, waar in deze notitie niet verder op zal worden ingegaan.

Doelstelling
Doel van deze notitie is dan ook - door middel van het vaststellen van beleid - het inzichtelijk maken van voorzieningen welke gekwalificeerd kunnen worden als basisvoorziening, wenselijke voorziening of anderszins en daar tevens aan te koppelen of en zo ja welke verantwoordelijkheden de gemeente en de gebruikers zelf hebben ten aanzien van welzijnsaccommodaties.

2. Koppeling subsidiebeleid

In het gemeentelijk subsidiebeleid (vierjaarlijks subsidieprogramma) heeft het gemeentebestuur duidelijk vastgelegd waarom en wanneer bepaalde activiteiten voor subsidie in aanmerking komen. De gemeente verstrekt subsidies omdat zij bepaalde activiteiten wil stimuleren. Het betreft structurele subsidies die voor tenminste een periode van vier jaar beschikbaar worden gesteld. Subsidies die beschikbaar worden gesteld aan verenigingen e.d. die hun bestaansrecht al bewezen hebben. Sommige voorzieningen die als waardevol voor Laarbeek worden beschouwd, worden daarbij expliciet benoemd als basisvoorziening.
Aangezien de noodzakelijkheid c.q. wenselijkheid van voorzieningen/activiteiten in het subsidieprogramma eigenlijk al is vastgelegd, wordt een koppeling gemaakt tussen het subsidieprogramma en het accommodatiebeleid. Immers de gemeente verhuurt en draagt ook bij aan de realisatie van huisvesting om bepaalde activiteiten te stimuleren. Ook vanuit het perspectief van de verenigingen/instellingen is de koppeling met het subsidiebeleid logisch, omdat naast de financiële middelen voor nagenoeg iedere activiteit een accommodatie een onontbeerlijke randvoorwaarde is.
Dit betekent dat de gemeente alleen verantwoordelijkheid neemt voor accommodaties van instellingen of verenigingen die een gemeentelijk subsidie ontvangen én zijn opgenomen in het geldend subsidieprogramma Welzijn.

N.B: Onder **accommodatie** wordt verstaan zowel een binnen- als buitenaccommodatie, afhankelijk van wat strikt noodzakelijk is voor de uit te oefenen activiteiten. Aanvullende accommodatievoorzieningen die niet strikt noodzakelijk zijn voor de uit te oefenen activiteiten (bijvoorbeeld sportkantines) zijn volledig voor de verantwoordelijkheid van de desbetreffende vereniging of organisatie.

Deze lijn doortrekkend leidt tot de introductie van de begrippen **basisaccommodatie** en **wenselijke accommodatie**.

3. Basisaccommodatie en wenselijke accommodatie

De verantwoordelijkheid van de gemeente voor de basisvoorzieningen uit zich onder meer in het beschikbaar stellen van een subsidie waarmee het gewenste dienstverleningsniveau en/of activiteitenpakket kan worden gerealiseerd. Daarmee is nog niet de vraag beantwoord of en zo ja in hoeverre de gemeente ook een inspanningsverplichting of verantwoordelijkheid heeft in het beschikbaar stellen, onderhouden en vervangen van accommodaties die noodzakelijk zijn voor de betreffende activiteit(en).
In het verleden zijn door verenigingen/instellingen en soms in samenwerking met de toenmalige gemeenten tal van accommodaties tot stand gekomen. Voor vele van die verenigingen/instellingen lijkt het dan ook vanzelfsprekend, dat wanneer onderhouds-/vervangingsinvesteringen aan de accommodatie moeten plaatsvinden, de gemeente Laarbeek daarin ook een (mede-) verantwoordelijkheid heeft.
Hierover bestaat onvoldoende duidelijkheid.

In het verlengde van de begrippen 'basisvoorzieningen' en 'wenselijke voorzieningen' hanteren wij de begrippen **basisaccommodatie** en **wenselijke accommodatie** , om ook voor de accommodaties de verschillende verantwoordelijkheden vast te leggen.

3.1 Basisaccommodatie

De kwalificatie basisaccommodatie zegt iets over de grote waarde en het belang dat de gemeente aan zo'n accommodatie hecht. De basisaccommodatie dient primair om de diensten en activiteiten van de basisvoorzieningen te kunnen uitvoeren en tevens de mogelijkheden te hebben om multifunctioneel te worden gebruikt. De basisaccommodatie is dan ook afgestemd op het (strikt noodzakelijk) kunnen uitvoeren van bepaalde activiteiten en diensten.

Wat is strikt noodzakelijk voor de uitoefening van de activiteiten/diensten?
Dit is per activiteit verschillend. Soms zijn er landelijke normen/ kengetallen die aangeven wat in een bepaalde situatie de gewenste accommodatieomvang moet zijn. Denk bijvoorbeeld aan de planningsnormen voor sportaccommodaties van NOC*NSF/VNG. Ook kunnen Arbo-normen e.d. uitkomst bieden. Voor zover die normen beschikbaar zijn, zullen die worden gehanteerd. Alles wat in de gegeven situatie het noodzakelijke te boven gaat, zal voor rekening en verantwoording komen van de betreffende gebruiker(s).
Ook accommodaties of delen daarvan waarmee de gebruiker inkomsten kan genereren, zoals bijvoorbeeld een accommodatie voor particulier zorgaanbieders of een sportkantine, worden niet tot de basisaccommodatie gerekend.

Nieuwe basisvoorziening versus nieuwe basisaccommodatie
Indien binnen het welzijnsbeleid een bepaalde activiteit wordt benoemd als een nieuwe basisvoorziening hoeft dit niet automatisch te betekenen, dat daar ook een nieuwe basisaccommodatie voor moet worden gerealiseerd. In eerste instantie zal bekeken worden in hoeverre medegebruik van een bestaande basisaccommodatie kan worden gerealiseerd (multifunctioneel karakter basisaccommodaties en bedrijfseconomische exploitatie).

Centraal in Laarbeek of invulling per kern?
Ook als een voorziening wordt aangemerkt als basisvoorziening dient de vraag te worden gesteld in hoeverre een basisvoorziening en dus ook de basisaccommodatie een centrale functie in Laarbeek kan/moet hebben of dat een invulling per kern wenselijk/noodzakelijk is. Dit laatste met het oog op de leefbaarheid van de betreffende kern en de waarborging van de continuïteit van de betreffende activiteit(en).

Bestaande basisaccommodaties
Voor bestaande basisaccommodaties die in beheer zijn bij verenigingen/instellingen zijn reeds afspraken gemaakt of zullen zo nodig nog eenduidige afspraken (harmonisatie) worden gemaakt ten aanzien van onderhouds- en vervangingsinvesteringen (bijvoorbeeld buitensportaccommodaties). De verantwoordelijkheden zullen op basis van die afspraken dienen te worden nagekomen.

Verantwoordelijkheid gemeente bij basisaccommodaties
De gemeente heeft een inspanningsverplichting/verantwoordelijkheid in het beschikbaar stellen, onderhouden en vervangen van een basisaccommodatie.
Dit sluit echter geenszins uit dat met de betreffende gebruikers van de basisaccommodaties afwijkende afspraken kunnen worden gemaakt, indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven. Daarbij moet bijvoorbeeld worden gedacht aan privatiseringsafspraken. De specifieke afspraken gaan dan boven de algemene beleidslijn van deze notitie.

Verantwoordelijkheden 'eigen' accommodatie
Er kan zich de situatie voordoen, dat een instelling door de definiëring in deze nota kan worden aangemerkt als een basisvoorziening en bijvoorbeeld al beschikt over een eigen accommodatie. Indien zo'n instelling nu een beroep doet op de gemeente voor een basisaccommodatie dan wel een investeringsbijdrage voor (groot) onderhoud vraagt, dient onderzocht te worden welke rechten/verplichtingen er liggen ten aanzien van de bestaande eigen accommodatie. Het mag bijvoorbeeld niet zo zijn dat een gebruiker verzuimd heeft het onderhoud uit te voeren en de gevolgen daarvan bij de gemeente declareert. Met andere woorden: verantwoordelijkheden behoren daar te liggen waar ze (wettelijk of contractueel) thuis horen en kunnen niet zo maar worden neergelegd bij de gemeente.

N.B.: Dit geldt onverkort ook voor wenselijke accommodaties.

Samengevat

Basisaccommodaties zijn voor de uitoefening van de betreffende activiteiten noodzakelijke accommodaties van of in gebruik door voorzieningen die zijn gekwalificeerd als basisvoorziening en zijn opgenomen in het geldend subsidieprogramma Welzijn.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid voor basisaccommodaties
De gemeente heeft een *inspanningsverplichting/verantwoordelijkheid* in het beschikbaar stellen, onderhouden en vervangen van een basisaccommodatie. Dit laat onverlet dat er aparte specifieke afspraken kunnen worden gemaakt over beheer en onderhoud.

Realisatie nieuwe basisaccommodatie
Bij de afweging of de gemeente medewerking moet verlenen aan de realisatie van een nieuwe basisaccommodatie, zullen de volgende afwegingen worden gemaakt:
- Is er sprake van een basisvoorziening?
- Kan de gevraagde accommodatie worden aangemerkt als een basisaccommodatie?
- Welke accommodatie is op basis van objectieve en toepasselijke criteria/normen strikt noodzakelijk?
- Kan de instelling/vereniging worden ondergebracht in bestaande en geschikte of daartoe geschikt te maken basisaccommodaties?
- Heeft de instelling/vereniging een centrale of decentrale functie?
- Indien de instelling/vereniging al beschikt over een accommodatie, kan die accommodatie dan worden aangemerkt c.q. geschikt worden gemaakt als basisaccommodatie?
- Zo ja, hoe zijn verschillende rechten/plichten vastgelegd en zijn die nagekomen?

Onderhoud/vervanging bestaande basisaccommodaties
Voor bestaande basisaccommodaties die in beheer zijn bij verenigingen/instellingen zullen uniforme afspraken worden gemaakt ten aanzien van onderhouds- en vervangingsinvesteringen. De verantwoordelijkheden zullen op basis van die afspraken dienen te worden nagekomen.

3.2 Wenselijke accommodaties

Naast de categorie basisaccommodaties zijn er nog tal van accommodaties te onderscheiden waarin ook allerlei maatschappelijk waardevolle activiteiten plaatsvinden. Een deel van die accommodaties kan worden betiteld als wenselijke accommodatie, maar dit geldt niet voor alle accommodaties.

Een onderscheidend gegeven of instelling/vereniging en activiteit een wenselijke voorziening is en dus wenselijke accommodatie kan hebben, is het criterium of de voorziening is opgenomen in het geldend subsidieprogramma Welzijn.
Verder moet de accommodatie strikt noodzakelijk zijn voor de betreffende dienstverlening en/of activiteit.

Samengevat
Wenselijke accommodaties zijn de voor de uitoefening van de betreffende activiteiten noodzakelijke accommodaties van of in gebruik door instellingen/verenigingen die staan opgenomen in het geldend subsidieprogramma Welzijn.

Algemene beleidslijn inzake voorwaardenscheppende rol voor realisatie en onderhoud van wenselijke accommodaties.

In het welzijnsbeleid is geformuleerd wat de gemeente belangrijk vindt aan voorzieningen en welke subsidiebedragen daarvoor beschikbaar zijn(visie). In het algemeen geldt hier de stelregel dat hoe belangrijker de activiteit hoe hoger het subsidie.
Insteek voor wenselijke accommodaties is dan ook om een directe relatie te leggen tussen de (voorwaardenscheppende) inspanning die we als gemeente willen doen en de hoogte van het jaarlijks subsidie.

Daarmee wordt voorkomen dat een instelling die jaarlijks een kleine waarderingssubsidie ontvangt een relatief veel hogere bijdrage in de kosten van de accommodatie mag verwachten van de gemeente.

In het algemeen zijn er twee momenten denkbaar dat een vereniging/instelling inzake de accommodatie een beroep doet op de gemeente.
1. Bij de realisatie/aanleg van een nieuwe wenselijke accommodatie.
2. Bij uitgaven voor (groot) onderhoud, renovatie of noodzakelijke uitbreiding van de wenselijke accommodatie.

Omdat we vinden dat de primaire verantwoordelijkheid van de wenselijke accommodaties bij de gebruikers/eigenaren ligt, hanteren wij een **algemene beleidslijn** inzake de voorwaardenscheppende rol van de gemeente bij voornoemde momenten. Daarmee kan onnodige discussie worden voorkomen en ontstaat duidelijkheid voor instellingen/verenigingen.

Deze algemene beleidslijn is:

Bij aanleg c.q. oprichting van nieuwe wenselijke accommodaties
Indien noodzakelijk het om niet beschikbaar stellen van grond èn een vergoeding verstrekken van maximaal € 10.000,00 per accommodatie/instelling voor de aansluitkosten (nutsvoorzieningen en riolering).
én
Bij onderhoud/renovatie of noodzakelijke uitbreiding van wenselijke accommodaties
- Een bijdrage verstrekken van maximaal 3 x de hoogte van het jaarlijks subsidie tot maximaal de geraamde totale kosten voor onderhoud/renovatie of noodzakelijke uitbreiding.
- Tot een maximum van € 20.000,00, maar nooit meer dan het saldo van de hiervoor opgebouwde bestemmingsreserve 'onderhoudsbijdrage wenselijke accommodaties'

én
- Slechts éénmaal per 10 jaar.

Hiermee:

- blijft de primaire verantwoordelijkheid van de accommodaties bij de verenigingen liggen.
- hoeft er geen discussie plaats te vinden over welke kosten wèl en welke niet voor vergoeding in aanmerking komen.
- kunnen verenigingen/instellingen zelf bepalen op welk moment ze éénmalig (in een periode van 10 jaar) een beroep op de gemeente willen doen.
- volgt het accommodatiebeleid - vanwege de directe koppeling met het subsidieprogramma Welzijn - de beleidsontwikkelingen op het terrein van welzijn in brede zin.
- kan de gemeente begrotingstechnisch anticiperen op onderhavige kosten.

Aanvraagprocedure

Voor verzoeken betreffende onderhoud wordt een bestemmingsreserve 'onderhoudsbijdrage wenselijke accommodaties' in het leven geroepen.
Aangezien de mogelijkheid zich kan voordoen dat in een jaar meerdere verzoeken worden ingediend en de bestemmingsreserve ontoereikend is, bestaat het risico dat niet alle verzoeken tegelijkertijd kunnen worden gehonoreerd. Verenigingen en instellingen kunnen dan ook *jaarlijks vóór 1 februari* een verzoek indienen en afhankelijk van het aantal aanvragen en beschikbare budget zal het college zo nodig prioriteiten stellen. Verzoeken die het beschikbare jaarlijkse budget overschrijden of die ná 1 februari worden ontvangen, worden automatisch doorgeschoven naar het volgende jaar, waarbij de noodzakelijkheid opnieuw wordt vergeleken met eventuele nieuwe verzoeken.

3.3. Overige accommodaties

Naast voornoemde basisaccommodaties en wenselijke accommodaties zijn er nog meerdere accommodaties te benoemen waarin ook allerlei maatschappelijk waardevolle activiteiten plaatsvinden, maar waarvoor de gemeente expliciet *géén verantwoordelijkheid* wenst te nemen als het gaat om aanleg, oprichting, onderhoud en vervanging.
Grofweg kan hierbij het volgende onderscheid worden gemaakt:

- Accommodaties van c.q. in gebruik door instellingen/verenigingen die geen structureel subsidie ontvangen in het kader van het Subsidieprogramma Welzijn, maar waar de gemeente wel een bepaalde relatie mee heeft of heeft gehad bij totstandkoming of gebruik.
- Accommodaties van c.q. in gebruik door instellingen/verenigingen die geen subsidie ontvangen en waar geen gemeentelijke relatie aanwezig is.

Samengevat

Voor accommodaties die niet kunnen worden aangemerkt als basisaccommodatie of wenselijke accommodatie neemt de gemeente geen verantwoordelijkheid als het gaat om aanleg, oprichting, instandhouding en onderhoud. Primaire verantwoordelijkheid voor (het vinden en onderhouden van) huisvesting ligt bij de betreffende vereniging/instelling en *niet* bij de gemeente.

3.4 Welke kosten?

Voor zover er sprake is van basisaccommodaties komen *alle kosten* voor het realiseren, beschikbaar houden en vervangen van de basisaccommodatie voor rekening van de gemeente. Bij wenselijke voorzieningen wordt een bijdrage in de kosten beschikbaar gesteld, los van de feitelijke kosten en nooit meer dan de totaal geraamde kosten.
Op verzoek van de gemeenteraad is onderzocht in hoeverre ook bouwleges kunnen worden vergoed. Omdat vrijstelling van bouwleges juridisch vrijwel niet mogelijk is en separate subsidiering moeilijk te regelen valt, zullen voor de berekening van de gemeentelijke bijdrage bij de totale kosten ook de bouwleges worden meegerekend.

Samengevat
Voor basisaccommodaties komen alle kosten voor het realiseren, beschikbaar houden en vervangen van de basisaccommodatie voor rekening van de gemeente. Bij wenselijke accommodaties wordt slechts een gemaximeerde bijdrage in de kosten beschikbaar gesteld. Bij het bepalen van de totale kosten worden ook de kosten voor bouwleges meegerekend.

4. Onvoorziene huisvestingskosten als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving en gelijke behandeling

4.1. Gewijzigde wet -en regelgeving

Door gewijzigde wet -en regelgeving kunnen eigenaren en/of gebruikers van gebouwen geconfronteerd worden met onvoorziene noodzakelijke investeringen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de noodzakelijke aanpassingen van gebouwen in het kader van de gebruiksvergunningen, of verplichte aansluiting van panden in het buitengebied op de riolering.
Hoe gaat de gemeente hiermee om als het basisaccommodaties of wenselijke accommodaties betreft?

- Indien **basisaccommodaties** hiermee worden geconfronteerd én door het achterblijven van de vereiste maatregelen de activiteiten in gevaar zouden komen, zal de gemeente de betreffende noodzakelijke kosten voor haar rekening nemen.
- Bij **wenselijke accommodaties** gaan we uit van een gedeelde verantwoordelijkheid en zal de gemeente desgevraagd **maximaal 50%** van de noodzakelijke investeringen voor haar rekening nemen.

N.B.: In alle gevallen zal eerst overeenstemming moeten bestaan over de gemeentelijke bijdrage voordat de maatregelen mogen worden uitgevoerd. Zogenaamde 'declaraties achteraf' komen nooit voor vergoeding in aanmerking. Aangezien dergelijke zaken zich moeilijk laten voorspellen is het ook niet zinvol hiervoor een reserve op te bouwen c.q. een voorziening in het leven te roepen. Voor dergelijke 'verplichte uitgaven' zal de gemeenteraad zo nodig gevraagd worden extra middelen beschikbaar te stellen.

4.2. Gelijke behandeling

In de praktijk komen wat betreft gebruiksrecht van de accommodaties allerlei juridische constructies voor (eigendom, zakelijk recht, huur, of gebruiksovereenkomst waarbij geen huur wordt betaald in ruil voor onderhoud van de accommodatie). Het is niet uitgesloten, dat bovenstaande richtlijnen met betrekking tot de *wenselijke accommodaties* in bepaalde gevallen kunnen leiden tot een ongewenst verschillende behandeling van een zelfde doelgroep. Voor de basisaccommodaties is dit risico 'nihil' omdat de gemeente hierin de volledige verantwoordelijkheid heeft.

Voorbeeld

De regeling inzake de verplichte aansluiting op de riolering van gebouwen in het buitengebied op de riolering, stelt dat de *eigenaar* van het gebouw de aansluitkosten betaalt.
Indien in het ene geval de gemeente eigenaar is en in het andere geval de vereniging, zou in het eerste geval de gemeente alle aansluitkosten betalen en in het tweede geval gemeente en vereniging ieder de helft.

Een ongelijke behandeling kan nooit de bedoeling zijn. Toch zijn bovengenoemde uitgangspunten maatgevend. Dit betekent dat in bepaalde gevallen aanvullende afspraken met verenigingen/instellingen gemaakt moeten worden over de verdeling van de kosten.
Mogelijkheden zijn onder andere het verrekenen van de kosten in de huur en het aanpassen van de gebruiksovereenkomsten in die zin dat onderhavige kosten overeenkomstig dit beleid voor rekening van de gebruiker komen.

Samengevat

Indien accommodaties moeten worden aangepast als gevolg van gewijzigde wet -en regelgeving wordt hiermee als volgt omgegaan:

- In geval **basisaccommodaties** hiermee worden geconfronteerd en door het achterblijven van de vereiste maatregelen zouden de activiteiten in gevaar komen, dan zal de gemeente de betreffende noodzakelijke kosten voor haar rekening nemen.
- In geval het betreft **wenselijke accommodaties** gaan we – ongeacht de juridische eigendom van de accommodatie - uit van een gedeelde verantwoordelijkheid en zal de gemeente desgevraagd **maximaal 50%** van de noodzakelijke investeringen voor haar rekening nemen.

De beleidsuitgangspunten mogen niet leiden tot een verschillende behandeling binnen dezelfde doelgroep. De uitgangspunten zullen maatgevend blijven.
Om dit voor de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen zullen de betreffende huur- of gebruiksovereenkomsten met betrekking tot de wenselijke accommodaties zonodig worden aangepast aan deze beleidsuitgangspunten.

5. Hardheidsclausule

Omdat zich altijd situaties kunnen voordoen waarin deze regeling niet voorziet, heeft het college de bevoegdheid om in bepaalde gevallen en in afwijking van het vorenstaande om verzoeken in behandeling te nemen en eventueel gedeeltelijk of geheel te honoreren.
Het al dan niet honoreren van het verzoek hangt af van de volgende overwegingen:

- Is er een dringend accommodatieprobleem waarvan de aanpak geen uitstel duldt.
- Anticipeert het verzoek aantoonbaar op toekomstig gemeentelijk welzijnsbeleid en heeft de vereniging/instelling schriftelijk verklaard zich ook aan het toekomstig gemeentelijk welzijnsbeleid te zullen conformeren.
- Is er budget beschikbaar.

Indien alle overwegingen positief kunnen worden beantwoord geldt in het algemeen de stelregel dat de betreffende accommodatie wordt behandeld als ware het een wenselijke accommodatie.
Het al dan niet (kunnen) toepassen van de hardheidsclausule laat onverlet, dat de gemeente altijd aanspreekbaar is als het gaat om informatieverschaffing over bouwvoorschriften, bouwlocaties, subsidies, bemiddeling in huisvesting e.d. en wil hierin ook een rol blijven vervullen.

6. Multifunctioneel gebruik

Accommodaties kosten veel geld in gebruik en onderhoud. Zowel de verenigingen als de gemeente hebben er belang bij dat de huisvestingskosten zo laag mogelijk blijven. Desalniettemin hechten veel verenigingen/instellingen veel waarde aan een eigen accommodatie waarbij ze geen 'last' hebben van andere gebruikers. De afgelopen jaren is gebleken dat voor sommige verenigingen het hebben van een eigen accommodatie ook een zware financiële last betekent, waarbij de noodzakelijke kosten voor de accommodatie op gespannen voet staan met de kosten/baten voor de reguliere activiteiten.
Een nadeel van veel kleine en vaak exclusief gebruikte accommodaties binnen een gemeente is dat door de versnippering er geen natuurlijke synergie ontstaat tussen diverse activiteiten en instellingen. Een overlap van gelijksoortige accommodaties kan zo ontstaan en een onrendabel gebruik van accommodaties bevorderen.

Bij accommodatieverzoeken of vraagstukken willen we dan ook onderzoeken op welke wijze accommodaties meer multifunctioneel gebruikt kunnen worden. Daarnaast proberen we te stimuleren dat zoveel mogelijk per kern voorzieningen en accommodaties worden geclusterd, zodat een onderling gebruik en synergie van accommodaties wordt bevorderd. Bij die clustering moeten de gemeenschapshuizen een centrale rol vervullen. In geval van noodzakelijke prioriteitstelling zullen accommodaties waarbij de multifunctionaliteit hoger ligt voorrang krijgen.

7. Samenvatting

Soort accommodatie	Inbreng/verantwoordelijkheid gemeente
Basisaccommodatie = Een voor de uitoefening van de betreffende activiteit(en) noodzakelijke accommodatie van of in gebruik door voorzieningen die door de gemeente zijn gekwalificeerd als basisvoorziening en zijn opgenomen in het geldend subsidieprogramma Welzijn.	Gemeente heeft inspanningsverplichting/verantwoordelijkheid in het beschikbaar stellen, onderhouden en vervangen van basisaccommodaties.
Wenselijke accommodatie = Een voor de uitoefening van de betreffende activiteit(en) noodzakelijke accommodatie van of in gebruik door voorzieningen die zijn opgenomen in het geldend subsidieprogramma Welzijn.	Gemeente vervult voorwaardenscheppende rol: 1. Bij aanleg c.q. oprichting van wenselijke accommodaties: - Indien noodzakelijk het om niet beschikbaar stellen van grond. - Een vergoeding verstrekken van maximaal € 10.000,00 per accommodatie/instelling voor de aansluitkosten (nutsvoorzieningen en riolering) èn 2. Bij onderhoud/renovatie of noodzakelijke uitbreiding van de wenselijke accommodaties: - Een bijdrage verstrekken van maximaal 3 x de hoogte van het jaarlijks subsidie. - Tot een maximum van € 20.000,00 maar nooit meer dan het saldo van de hiervoor opgebouwde bestemmingsreserve 'onderhoudsbijdrage wenselijke accommodaties' en - Slechts éénmaal per 10 jaar .
Overige accommodaties niet zijnde basisaccommodatie of wenselijke accommodatie.	*Géén* inbreng en verantwoordelijkheid gemeente. Alles wat te maken heeft met aanleg, oprichting, onderhoud en vervanging is voor rekening gebruiker.

Soort accommodatie	Inbreng/verantwoordelijkheid gemeente
Hardheidsclausule Verzoek toetsen aan overwegingen: 1. Aanpak accommodatieprobleem duldt geen uitstel. 2. Verzoek anticipeert aantoonbaar op toekomstig gemeentelijk welzijnsbeleid. 3. Is er budget beschikbaar.	Idem als bij wenselijke accommodaties.
Multifunctioneel gebruik	Zal worden bevorderd en hoe hoger de multifunctionaliteit van een accommodatie hoe hoger de prioriteit in aanpak.

In de bijlage wordt per sector/cluster in termen van basisaccommodatie c.q. wenselijke accommodatie een verdere specificatie aangebracht.